

Minister Zdrowia

Warszawa, 23 lutego 2020

KNLU.054.4.2020.AKL

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo o znaku XI.420.4.2018.AS pragnę przede wszystkim podziękować za przekazanie szczegółowej analizy zjawisk związanych z dyskryminacją ze względu na płeć, występującą w środowisku uczeni akademickich, przejawiającą się w szczególności w formie molestowania i molestowania seksualnego, oraz za udostępnienie opracowanych przez Biuro RPO *Standardów przeciwdziałania nierównemu traktowaniu ze względu na płeć w edukacji w federalnej ustawie Education Amendments Act z dnia 23 czerwca 1073 roku oraz zaleceń Departamentu Edukacji Stanów Zjednoczonych z dnia 4 kwietnia 2011 roku.*

Warto zauważyć, że o dyskryminacji mówi się szeroko w szczególności w kontekście rynku pracy. Jednakże należy pamiętać, że zjawisko to może występować w różnych relacjach i obszarach życia społecznego. Przejawem dyskryminowania jest każde nieakceptowane zachowanie o różnym charakterze, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności lub poniżenie albo upokorzenie drugiej osoby. Dotyczy to również molestowania i molestowania seksualnego, które może wyrażać się w konkretnych czynach, słowach, czy też tworzeniu nieprzyjemnej atmosfery niejednokrotnie o podtekście seksualnym. Molestować seksualnie mogą zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Jednak zarówno ze względu na stereotypy (według których to mężczyzna jest stroną inicjującą kontakty seksualne), jak i strukturę władzy (molestującym jest

zazwyczaj ktoś na wyższym stanowisku), o wiele częściej jego ofiarą padają kobiety. Molestowanie przybiera czasem formę lekceważenia lub nadmiernej poufałości.

Pomimo że występowanie zjawiska molestowania, molestowania seksualnego i przemocy seksualnej stwierdza się w różnych sferach życia społecznego to w odniesieniu do uczelni wyższych skala tego zjawiska nie była dotychczas przedmiotem analiz. Należy jednak stwierdzić, że dane, przedstawione w wystąpieniu Pana Rzecznika oraz w dokumencie *Doświadczenie molestowania wśród studentek i studentów. Analiza i zalecenia*, są mocno niepokojące, a zwłaszcza z których wynika, że skala molestowania na uczelniach, szczególnie kobiet, jest bardzo duża, bowiem ponad 40% przebadanych studentów i studentek doświadczyło jakiegoś typu molestowania od momentu rozpoczęcia studiów.

Trzeba przy tym zgodzić się, że przepisy prawa o równym traktowaniu nie chronią przed molestowaniem i molestowaniem seksualnym ze względu na takie przesłanki jak płeć, czy orientacja seksualna, jeśli do tego rodzajów czynów doszło w związku z realizacją studiów wyższych, co oznacza, że pracownicy uczelni, których główną rolą powinno być wspieranie studentów w procesie dydaktycznym, i którzy pozostają ze studentami w zależności zawodowej, są sprawcami molestowania podobnie często jak osoby, z którymi tej zależności nie ma, bez względu na to, czy ofiarą była kobieta czy mężczyzna.

Należy też zgodzić się z krytyczną oceną dotyczącą poziomu świadomości na temat molestowania i molestowania seksualnego jako formy nierównego traktowania i niskiej efektywności możliwych do zastosowania środków w przypadku jej zaistnienia.

Dlatego całkowicie się zgadzam, że problem wymaga pilnej interwencji i konieczne jest podjęcie bezzwłocznych działań mających na celu pogłębienie i upowszechnienie wiedzy na ten temat, prawidłowe zidentyfikowanie i zdiagnozowanie tych negatywnych zjawisk społecznych oraz odpowiednie na nie reagowanie.

Jako Minister nadzorujący dziewięć uniwersytetów medycznych czuję odpowiedzialność za zapewnienie przez poszczególne uczelnie właściwych warunków pracy nauczycielom akademickim, ale także za zapewnienie bezpiecznych warunków nauki studentkom i studentom na wszystkich kierunkach studiów.

Uprzejmie informuję, że materiał analityczny przedstawiony w raporcie, wnioski i rekomendacje zostały przekazane na ręce Przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych z prośbą o zidentyfikowanie występowania zjawiska

molestowania i molestowania seksualnego wśród społeczności akademickiej w poszczególnych uczelniach, określenie skali tego zjawiska, jak również o pilne wdrożenie rekomendacji lub podjęcie działań zmierzających do wspólnego wypracowania metod przeciwdziałania temu niepokojącemu zjawisku i doboru właściwych środków zaradczych.

Z poważaniem
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Józefa Szczurek-Żelazko
Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/